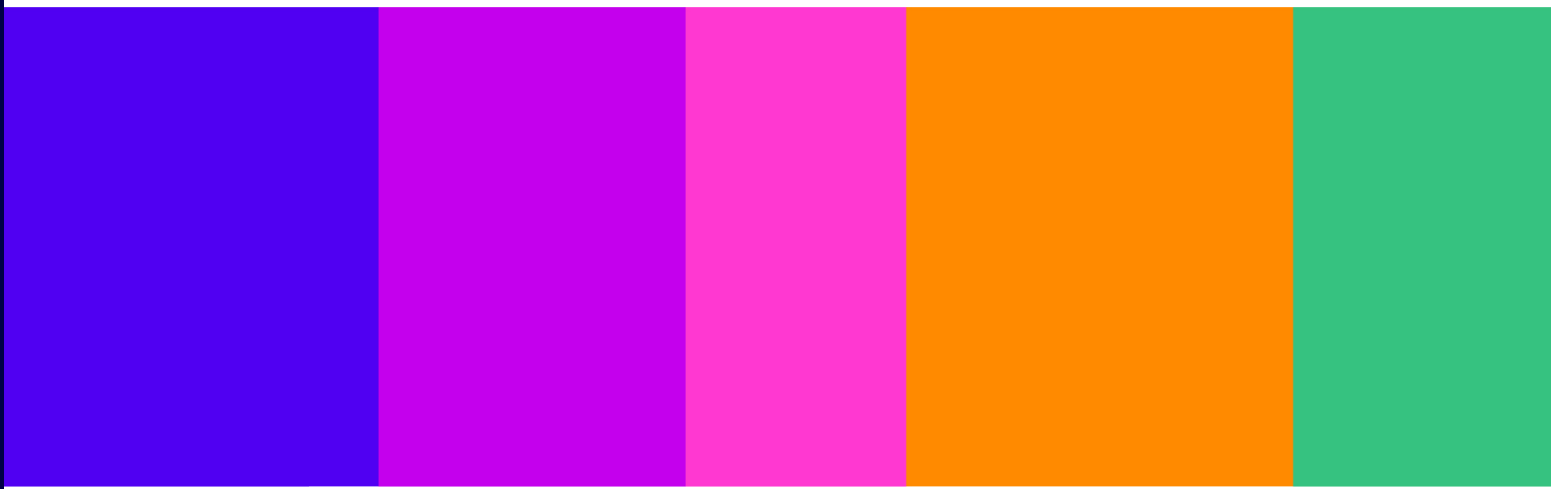

Dynodi Gwasanaethau Dethol Teledu

Datganiad o Egwyddorion a Dulliau

Cyhoeddwyd 23 Ebrill 2025

Cynnwys

Adran

Datganiad o Egwyddorion a Dulliau.....	3
--	---

Aatodiad

A1. Fframwaith Cyfreithiol.....	8
---------------------------------	---

Datganiad o Egwyddorion a Dulliau

Gwybodaeth am y ddogfen hon

- 1.1 Y ddogfen hon yw'r Datganiad o Egwyddorion a Dulliau i'w defnyddio gan Ofcom wrth baratoi adroddiad sy'n gwneud argymhellion i'r Ysgrifennydd Gwladol ynghylch dynodi gwasanaethau dethol teledu o dan adran 362AF(1)(a) neu (b) yn Rhan 3A Deddf Cyfathrebiadau 2003 (y Ddeddf).¹ Mae adran 362AG(9) o'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i Ofcom lunio'r datganiad hwn.

Y fframwaith cyfreithiol

- 1.2 Nod y drefn amlygrwydd yn Rhan 3A o'r Ddeddf yw sicrhau bod cynnwys gwasanaeth cyhoeddus ar gael, yn amlwg ac yn hygyrch ar TSS sy'n cael ei ddefnyddio'n eang. I gyflawni hyn, rhaid i ddarparwyr TSS dynodedig (y cyfeirir atynt fel TSS neu RTSS sy'n cael ei reoleiddio) sicrhau bod gwasanaethau rhaglenni rhyngwrwyd dynodedig (IPS neu DIPS dynodedig)² y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus (PSB),³ a'u cynnwys gwasanaeth cyhoeddus, ar gael ac yn amlwg ar y gwasanaeth.
- 1.3 Gall yr Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau i ddynodi TSS naill ai drwy: (a) enwi'r TSS unigol sydd i'w ddynodi o dan adran 362AF(1)(a) (dynodi unigol); neu (b) pennu disgrifiad o'r TSS sydd i'w ddynodi o dan adran 362AF(1)(b), ac os felly bydd TSS sy'n bodloni'r disgrifiad yn cael ei ddynodi (dynodi drwy ddisgrifiad).⁴
- 1.4 Rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol fod wedi cael adroddiad gan Ofcom cyn gwneud neu ddiwygio rheoliadau dynodi.⁵ Rhaid i'n hadroddiad nodi argymhellion ar sut y dylai'r Ysgrifennydd Gwladol arfer ei bwerau gwneud rheoliadau.⁶ Efallai y byddwn yn penderfynu paratoi adroddiad o'r fath ar ein liwt ein hunain.⁷ Fel arall, gall yr Ysgrifennydd Gwladol ofyn i ni baratoi adroddiad, ac os felly rhaid i ni wneud hynny cyn gynted ag sy'n ymarferol.⁸
- 1.5 Mae'r Ddeddf yn rhoi pwerau casglu gwybodaeth i Ofcom y gellir eu defnyddio i gael gafael ar wybodaeth sy'n angenrheidiol yn ein barn ni er mwyn hysbysu'n hadroddiad i'r

¹ Cafodd Rhan 3A o'r Ddeddf ei mewnosod gan Ran 2 Deddf Cyfryngau 2024.

² Mae "IPS" yn cael ei ddiffinio yn adran 362AA(10) a (11) o'r Ddeddf ac mae "DIPS" yn cael ei ddiffinio yn adran 362AA(1) o'r Ddeddf.

³ Mae chwaraewr IPS y BBC yn cael ei ddynodi'n awtomatig. Mae gan Ofcom y pŵer i ddynodi IPS y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus eraill: darparwyr gwasanaethau Channel 3 (ITV ar hyn o bryd ac STV), Channel 4, S4C, a Channel 5 (adran 362AA(2) y Ddeddf). Cyfeirir at chwaraewyr ar-alw dynodedig fel gwasanaethau rhaglenni rhyngwrwyd dynodedig neu DIPS.

⁴ Bydd yn rhaid i ddarparwyr TSS y mae eu TSS yn wasanaeth neu'n dod yn wasanaeth dan y disgrifiad a nodir roi gwybod i Ofcom (adran 362AH o'r Ddeddf).

⁵ Adran 362AG (2) o'r Ddeddf

⁶ Adran 362AF(4) o'r Ddeddf.

⁷ Adran 362AG(1) o'r Ddeddf.

⁸ Adran 362AG(2) a (3) o'r Ddeddf.

Ysgrifennydd Gwladol.⁹ Mae'r pwerau hyn yn caniatáu i Ofcom fynnu bod y sawl sy'n derbyn y cais yn cael neu'n cynhyrchu gwybodaeth.¹⁰

- 1.6 Rhaid i Ofcom gyhoeddi datganiad am yr egwyddorion a'r dulliau y bydd yn eu defnyddio wrth baratoi adroddiad i'r Ysgrifennydd Gwladol. Y ddogfen hon yw'r datganiad hwnnw. Cawn ddiwygio neu ddisodli'r datganiad hwn.¹¹
- 1.7 Mae fframwaith cyfreithiol manylach yn **Atodiad 1**.

Egwyddorion a dulliau ar gyfer paratoi ein hadroddiad ar ddynodi TSS sy'n cael ei reoleiddio (RTSS)

Beth yw TSS?

- 1.8 Mae TSS yn wasanaeth, neu'n rhan ddatgysylltiol o wasanaeth, sydd:
- a) yn cael ei ddarparu drwy'r rhyngwrwyd;
 - b) yn cael ei ddarparu mewn cysylltiad ag offer teledu rhyngwrwyd (ITE);
 - c) yn cynnwys cyflwyno IPS; a
 - d) yn galluogi defnyddiwr i ddewis rhwng a chael mynediad at IPS neu raglenni a ddarperir gan yr IPS hynny, neu'r ddau.¹²
- 1.9 Nid TSS yw'r ddyfais y mae IPS, neu raglenni'n cael eu defnyddio arni – ITE yw'r ddyfais. TSS yw'r gwasanaeth sy'n galluogi'r defnyddiwr i gyrchu'r IPS sydd ar gael a darganfod rhaglenni a ddarperir gan yr IPS hynny.
- 1.10 Wrth wneud argymhellion, bydd Ofcom yn cyfeirio at y diffiniad o ITE fel y nodir yn y rheoliadau diweddaraf a wnaed gan yr Ysgrifennydd Gwladol o dan adran 362AE(2) o'r Ddeddf.¹³
- 1.11 Ar ddyddiad y datganiad hwn, y rheoliadau diweddaraf yw Rheoliadau Offer Teledu Rhyngwrwyd 2024.¹⁴ Diffiniad y rhain o ITE yw:
- a) Setiau teledu clyfar; a
 - b) Dyfeisiau ffrydio, sy'n cynnwys ffyn ffrydio a blychau pen-set.

Pwerau dynodi'r Ysgrifennydd Gwladol

- 1.12 Fel y nodir uchod, mae dau bŵer y gall yr Ysgrifennydd Gwladol eu defnyddio i ddynodi TSS yn RTSS: rheoliadau o dan adran 362AF(1)(a) (dynodi unigoln) neu reoliadau o dan adran 362AF(1)(b) (dynodi drwy ddisgrifiad).

⁹ Adran 362AS o'r Ddeddf.

¹⁰ Adran 362AS(3) a (4) o'r Ddeddf.

¹¹ Adran 362AG(9) a (10) o'r Ddeddf.

¹² Adran 362AE(1) a (2) o'r Ddeddf. Caiff yr Ysgrifennydd Gwladol addasu'r diffiniad o "gwasanaeth dethol teledu" o dan adran 362AE(7) y Ddeddf. Bydd Ofcom yn defnyddio'r diffiniad sydd mewn grym adeg paratoi adroddiad.

¹³ Caiff yr Ysgrifennydd Gwladol addasu'r diffiniad o "offer teledu rhyngwrwyd" o dan adran 362AE(7) o'r Ddeddf. Bydd Ofcom yn defnyddio'r diffiniad sydd mewn grym adeg paratoi adroddiad.

¹⁴ [The Internet Television Equipment Regulations 2024](#) (2024/1056).

- 1.13 Gan nad yw'r Ddeddf yn rhagnodi'r amgylchiadau lle dylid defnyddio'r pwerau, gallwn wneud argymhellion mewn perthynas â'r naill neu'r llall o'r pwerau neu'r ddau. Er mwyn sicrhau tryloywder, byddwn yn egluro pam rydym wedi argymhell pŵer dynodi penodol.

Egwyddorion a dulliau wrth baratoi adroddiad ar arfer y pŵer yn adran 362AF(1)(a) (dynodi unigol)

- 1.14 Mae adran 362AG(4)(a) i (d) yn nodi'r materion y mae'n rhaid i Ofcom eu hystyried wrth baratoi adroddiad o dan adran 362AF(1)(a) (dynodi unigol):
- a) Nifer yr aelodau o'r cyhoedd yn y Deyrnas Unedig sy'n defnyddio TSS ac a yw'r nifer hynny'n sylweddol;¹⁵
 - b) **Y modd y defnyddir TSS;**
 - c) A yw'r TSS yn gallu gweithredu fel RTSS, ac a oes modd iddo allu gwneud hynny; ac
 - d) Unrhyw faterion y mae Ofcom yn credu sy'n debygol o effeithio ar y materion uchod.
- 1.15 Rydym yn nodi isod yr egwyddorion a'r dulliau y byddwn yn eu defnyddio wrth asesu'r materion hyn.

(a) Nifer yr aelodau o'r cyhoedd yn y Deyrnas Unedig sy'n defnyddio'r gwasanaeth ac a yw hynny'n sylweddol

- 1.16 Er mwyn asesu'r mater hwn, bydd angen i Ofcom asesu nifer yr aelodau o'r cyhoedd yn y DU sy'n defnyddio'r gwasanaeth. I gyflawni hyn, byddwn yn:
- a) Defnyddio'r dystiolaeth orau sydd ar gael i ddarparu sail wrthrychol a dibynadwy i fesur nifer y bobl yn y DU sy'n defnyddio gwasanaeth;
 - b) Gallwn ddefnyddio procsi ar gyfer niferoedd defnyddwyr os ydym o'r farn na ellir mesur niferoedd defnyddwyr unigol yn ddibynadwy; a
 - c) Byddwn yn defnyddio methodoleg gyson yn ein hasesiad o bob TSS i sicrhau triniaeth deg.
- 1.17 Gan ddefnyddio'r mesur a ddatblygwyd yn unol â'r egwyddorion a'r dulliau ym mharagraff 1.16, byddwn yn gosod trothwy sy'n sylweddol yn ein barn ni:
- a) Wrth osod y trothwy hwn, ein hamcan fydd sicrhau bod cynnwys gwasanaeth cyhoeddus ar gael yn eang.
 - b) Byddwn yn ystyried yn gyffredinol pa lefel o ddefnydd sy'n sylweddol bob tro y byddwn yn paratoi adroddiad. Byddwn yn ystyried unrhyw ffactorau perthnasol a allai effeithio ar yr hyn sy'n sylweddol ar yr adeg benodol honno, gan gydnabod bod sylweddol yn dibynnu ar gyd-destun. O'r herwydd, pan fyddwn wedi rhoi argymhellion blaenorol, byddwn yn ystyried a yw'r trothwy a ddefnyddir yn yr adroddiad hwnnw yn dal yn briodol.
 - c) Byddwn yn penderfynu ar y trothwy mewn ffordd gymesur. Byddwn yn ceisio sicrhau bod y dynodiadau rydym yn eu hargymhell o fudd i amrywiaeth eang o gynulleidfaoedd. Byddwn yn ystyried y bydd dynodi RTSS yn gosod rhwymedigaethau rheoleiddiol ar y darparwr RTSS ac ar ddarparwyr IPS dynodedig (DIPS), ond y gallant hefyd greu manteision i'r naill a'r llall o ran sicrhau argaeledd ac amlygrwydd DIPS a'u rhaglenni.
- 1.18 Yn gyffredinol, byddwn yn argymhell dynodi TSS ar lefel yr ydym yn ei hystyried sy'n nifer sylweddol o ddefnyddwyr, neu'n uwch na hynny. Fodd bynnag, o ystyried yr egwyddorion

¹⁵ Rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol ystyried bod TSS yn cael ei ddefnyddio gan nifer sylweddol o bobl yn y DU er mwyn ei ddynodi'n benodol (adran 362AF(2) o'r Ddeddf).

a'r dulliau eraill yn y datganiad hwn, efallai y byddwn yn ystyried ei bod yn briodol peidio ag argymhell dynodi TSS o'r fath. Er enghraifft, efallai na fyddem yn argymhell dynodi TSS o'r fath os yw tystiolaeth yn awgrymu bod nifer ei ddefnyddwyr yn gostwng ac yn annhebygol o fod dros y trothwy am gyfnod rhesymol ar ôl ei ddynodi. Byddwn yn egluro pam rydym wedi argymhell neu nad ydym wedi argymhell dynodi TSS sydd ar y trothwy neu'n uwch na hynny.

(b) Y modd y mae'r gwasanaeth hwnnw'n cael ei ddefnyddio gan y personau hynny

- 1.19 Yn gyffredinol, byddwn yn ystyried i ba raddau mae'r TSS yn cael ei ddefnyddio'n weithredol. Gallwn ystyried y data neu'r amcangyfrifon sydd ar gael ynghylch pa mor aml y mae defnyddwyr yn cael mynediad at TSS penodol, yn ogystal â nifer cyffredinol y defnyddwyr.
- 1.20 Os yw dulliau gwahanol o asesu'r defnydd o TSS ar wahanol fathau o ITE yn fwy addas, byddem yn ceisio defnyddio'r dull mwyaf priodol.

(c) A yw'r gwasanaeth hwnnw'n gallu gweithredu fel gwasanaeth dethol teledu wedi'i reoleiddio a'r addasiadau, os o gwbl, sydd eu hangen iddo allu gwneud hynny

- 1.21 Yn gyffredinol, byddwn yn ystyried bod TSS yn gallu gweithredu fel RTSS os yw'n gallu gwneud y canlynol:
- a) Darparu DIPS, fel y'i diffinnir yn adran 362AA(1) o'r Ddeddf;¹⁶
 - b) Cyflwyno IPS a rhaglenni gyda lefelau gwahanol o amlygrwydd; a
 - c) Cynnwys nodweddion i sicrhau ei fod yn hygyrch i bobl ag anableddau.
- 1.22 Wrth ystyried a yw TSS yn gallu gweithredu fel RTSS, byddwn yn ystyried ei alluoedd presennol ac unrhyw addasiadau y gallai fod eu hangen er mwyn i'r TSS gyflawni'r swyddogaethau uchod.

(d) Unrhyw faterion mae Ofcom yn credu sy'n debygol o effeithio ar y materion y cyfeirir atynt yn (a) i (d)

- 1.23 Byddwn yn ystyried a fyddai'n briodol asesu unrhyw ffactorau eraill sy'n debygol o effeithio ar y materion y cyfeirir atynt uchod, gan ystyried ein dyletswyddau statudol perthnasol.¹⁷
- 1.24 Gall y materion hyn gynnwys lefel defnydd gan wahanol grwpiau cynulleidfia, dangosyddion marchnad fel amcanestyniadau twf neu ffactorau eraill yn y farchnad sy'n cyfrannu at y ffordd y gellir cael gafael ar gynnwys gwasanaeth cyhoeddus. Mae perthnasedd y ffactorau hyn yn debygol o ddibynnu ar yr amgylchiadau ar yr adeg y byddwn yn paratoi adroddiad.

Egwyddorion a dulliau wrth baratoi adroddiad ar arfer y pŵer yn adran 362AF(1)(b) (dynodi drwy ddisgrifiad)

- 1.25 Caiff yr Ysgrifennydd Gwladol baratoi disgrifiad o'r TSS y mae'n credu y dylai fod yn RTSS neu ofyn i Ofcom wneud hynny. Yn y naill achos neu'r llall, rhaid i Ofcom gynhyrchu adroddiad sy'n cynnwys argymhellion ynghylch arfer y pŵer yn adran 362AF(1)(b).

¹⁶Os ydym yn paratoi adroddiad cyn i unrhyw IPS gael ei ddynodi, byddwn yn ystyried dewis arall priodol, a allai gynnwys asesu a yw'r TSS yn gallu darparu IPS y darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus.

¹⁷Mae Atodiad 1 yn nodi ein dyletswyddau statudol perthnasol.

- 1.26 Mae adran 362AG(5) yn nodi'r materion y mae'n rhaid i Ofcom eu hystyried wrth baratoi adroddiad o dan adran 362AF(1)(b):
- a) Pa TSS sy'n debygol o ddod o fewn y disgrifiad dan sylw; ac
 - b) Unrhyw faterion y mae Ofcom yn credu sy'n berthnasol i'r asesiad hwnnw.
- 1.27 Mae adran 362AF(3) yn datgan y caiff rheoliadau a wneir o dan adran 362AF(1)(b) gyfeirio at:
- a) TSS sy'n cael ei ddefnyddio, neu'n cael ei ddefnyddio mewn modd a bennir yn y rheoliadau, gan ddim llai na nifer y cyhoedd yn y DU ag a bennir yn y rheoliadau;
 - b) Y dyddiad pan fydd TSS ar gael am y tro cyntaf i aelodau o'r cyhoedd yn y DU; ac
 - c) Y swyddogaethau y gall TSS eu cyflawni, neu mae'n bosibl iddo allu eu cyflawni.
- 1.28 Rydym yn nodi isod yr egwyddorion a'r dulliau y byddwn yn eu defnyddio wrth asesu'r materion hyn.

(a) Pa TSS sy'n debygol o ddod o fewn y disgrifiad o TSS dan sylw

- 1.29 Pan fydd y disgrifiad yn cyfeirio at y mater ym mharagraff 1.27a), bydd angen i Ofcom asesu nifer y cyhoedd yn y DU sy'n defnyddio'r gwasanaeth neu nifer y bobl sy'n defnyddio'r gwasanaeth yn y modd a nodir yn y rheoliadau. Er mwyn gwneud hyn, byddwn yn asesu defnydd gyda'r un egwyddorion a dulliau ag a nodir ym mharagraff 1.16; ac yn asesu dull defnyddio gyda'r un egwyddorion a dulliau ag a nodir ym mharagraffau 1.19 a 1.20.
- 1.30 Os yw disgrifiad hefyd neu fel arall yn cyfeirio at y mater ym mharagraff 1.27b), byddwn yn defnyddio'r dystiolaeth orau sydd ar gael i bennu'r TSS sy'n bodloni'r disgrifiad hwnnw.
- 1.31 Pan fydd disgrifiad hefyd neu fel arall yn cyfeirio at y mater yn 1.27c), byddwn yn ystyried a yw'n gallu gweithredu fel RTSS, gan gymhwyso'r egwyddorion a'r dulliau ym mharagraff 1.21 ac 1.22 ac asesu unrhyw swyddogaethau eraill y gellir eu pennu yn y disgrifiad.

(b) Unrhyw faterion y mae Ofcom yn credu sy'n berthnasol i'r asesiad a ddisgrifir ym mharagraff (a)

- 1.32 Byddwn yn ystyried a fyddai'n briodol asesu unrhyw ffactorau eraill sy'n debygol o effeithio ar pa TSS sy'n debygol o ddisgyn o fewn y disgrifiad, gan ystyried ein dyletswyddau statudol perthnasol.

Egwyddorion cyffredinol

- 1.33 Byddwn yn egluro pam rydym wedi defnyddio dull penodol yn ein hadroddiad a sut mae'r dull hwn yn cyd-fynd â'r egwyddorion a'r dulliau a nodir yn y datganiad hwn.
- 1.34 Fodd bynnag, efallai y byddwn yn ystyried ei bod yn briodol neu'n angenrheidiol dilyn gwahanol egwyddorion a dulliau i'r rhai a nodir yn y datganiad hwn. Os byddwn yn dilyn gwahanol egwyddorion a dulliau, byddwn yn egluro pam ein bod wedi gwneud hyn.
- 1.35 Efallai y byddwn yn defnyddio ein pwerau casglu gwybodaeth yn adran 362AS y Ddeddf i gasglu tystiolaeth i lywio ein hadroddiad.
- 1.36 Byddwn yn cyhoeddi'r adroddiadau a roddwn i'r Ysgrifennydd Gwladol.¹⁸

¹⁸ Adran 362AG(8) o'r Ddeddf.

A1. Fframwaith Cyfreithiol

Y fframwaith cyfreithiol

- A1.1 Mae'r Atodiad hwn yn nodi'r fframwaith statudol ar gyfer dynodi gwasanaethau dethol teledu o dan Ran 3A Deddf Cyfathrebiadau 2003 (y Ddeddf), a fewnosodwyd yn y Ddeddf gan Ran 2 Deddf Cyfryngau 2024. Dim ond crynodeb o'r darpariaethau perthnasol yw'r Atodiad hwn, nid yw'n cymryd lle cyfeirio at y statud.
- A1.2 Mae dyletswyddau cyffredinol Ofcom hefyd yn berthnasol o ran cyflawni ei swyddogaethau, i hybu buddiannau dinasyddion mewn perthynas â materion sy'n ymwneud â chyfathrebiadau a defnyddwyr mewn marchnadoedd perthnasol, drwy hybu cystadleuaeth lle bo hynny'n briodol.¹⁹ Wrth wneud hynny, rhaid i Ofcom ystyried nifer o faterion gan gynnwys y dymuniad i hyrwyddo'r gwaith o gyflawni dibenion darlledu teledu gwasanaeth cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig, pa mor ddymunol yw annog buddsoddiad ac arloesedd mewn marchnadoedd perthnasol; anghenion pobl ag anableddau.
- A1.3 Wrth gyflawni ei ddyletswyddau cyffredinol, mae'n rhaid i Ofcom ystyried yr egwyddorion sy'n datgan y dylai gweithgareddau rheoleiddio fod yn dryloyw, yn atebol, yn gymesur, yn gyson ac wedi'u targedu dim ond at achosion lle mae angen cymryd camau, ac unrhyw egwyddorion eraill sy'n ymddangos i Ofcom fel rhai sy'n gyfystyr â'r ymarfer rheoleiddio gorau.²⁰
- A1.4 Fel sy'n cael ei egluro ymhellach isod, bydd yn rhaid i TSS sy'n cael eu dynodi gan yr Ysgrifennydd Gwladol (TSS neu RTSS a reoleiddir) gydymffurfio ag amrywiol rwymedigaethau statudol sy'n ymwneud â sicrhau bod gwasanaethau rhaglenni ar y rhyngwrwd (IPS)²¹ darlledwyr gwasanaeth cyhoeddus y DU sy'n cael eu dynodi gan Ofcom (IPS dynodedig neu DIPS) ar gael ac yn amlwg.²²
- A1.5 Mae gan bob PSB gylch gwaith unigol y mae'n rhaid iddynt ei gyflawni.²³ Mae'n ofynnol i'r BBC gyflawni ei genhadaeth er lles y cyhoedd, gan wasanaethu pob cynulleidfia drwy

¹⁹ Adran 3(1) o'r Ddeddf.

²⁰ Adran 3(3) o'r Ddeddf.

²¹ Mae IPS yn gyfeiriad at (a) wasanaeth rhaglenni ar-alw lle mae'r defnyddiwr yn cael mynediad at y rhaglenni sy'n cael eu gwyllo gan ddefnyddiwr y gwasanaeth drwy'r rhyngwrwd; (b) gwasanaeth rhaglenni ar-alw y tu allan i'r DU lle mae'r rhaglenni sy'n cael eu gwyllo gan ddefnyddiwr y gwasanaeth yn cael eu cyrchu gan y defnyddiwr drwy'r rhyngwrwd; neu (c) gwasanaeth sy'n bodloni'r gofynion canlynol: (i) mai prif bwrpas y gwasanaeth yw darparu rhaglenni; (ii) bod y rhaglenni gaiff eu gwyllo gan ddefnyddiwr gwasanaeth yn cael eu cyrchu gan y defnyddiwr drwy'r rhyngwrwd; a (iii) bod y rhaglenni mae'n eu darparu i ddefnyddiwr gwasanaeth yn gynwysedig yn (1) y cyfryw wasanaeth rhaglenni ar-alw a ddisgrifir yn rhan (a) y troednodyn hwn neu wasanaeth rhaglenni ar-alw y tu allan i'r DU fel y'i disgrifir yn rhan (b) y troednodyn hwn; a (2) gwasanaeth arall sydd, neu ddau wasanaeth arall neu ragor y mae pob un yn, wasanaeth rhaglenni ar-alw o'r fath, wasanaeth rhaglenni ar-alw y tu allan i'r DU o'r fath, neu wasanaeth (ar wahân i'r mathau hynny o wasanaethau) sy'n cynnwys, neu ei brif bwrpas yw darparu, rhaglenni (adran 362AA(10) a (11) o'r Ddeddf).

²² DIPS yw (a) IPS sy'n cael ei ddarparu gan y BBC; (b) IPS sy'n cael ei ddarparu gan ddarlledwr gwasanaeth cyhoeddus ar wahân i'r BBC ac sydd wedi'i ddynodi gan Ofcom; neu (c) IPS sy'n cael ei ddarparu gan unigolyn sy'n gysylltiedig â ddarlledwr gwasanaeth cyhoeddus ac sydd wedi'i ddynodi gan Ofcom (adran 362AA(1) y Ddeddf).

²³ Ar gyfer pob ddarlledwr gwasanaeth cyhoeddus, dylai'r rhaglenni maen nhw'n cyflawni eu cylchoedd gwaith unigol gyda nhw allu cael eu hystyried at ddibenion asesu i ba raddau mae'r cylch gwaith teledu yn y DU yn cael ei gyflawni, a dylai fod yn gyfraniad digonol at gyflawni'r cylch gwaith teledu yn y DU (adran 264(4) o'r Ddeddf).

ddarparu cynnyrch a gwasanaethau diduedd, unigryw o ansawdd uchel sy'n hysbysu, yn addysgu ac yn diddanu.²⁴ Cylch gwaith unigol gwasanaethau Channel 3, S4C a Channel 5 yw sicrhau bod amrywiaeth o raglenni amrywiol o ansawdd uchel ar gael.²⁵ Cylch gwaith unigol S4C yw sicrhau bod ystod eang o raglenni amrywiol o ansawdd uchel ar gael, gyda chyfran sylweddol ohonynt yn Gymraeg.²⁶

Gwasanaethau dethol teledu

- A1.6 Cyfeirir at y gwasanaethau y gellir eu dynodi fel TSS. Mae'r Ddeddf yn diffinio TSS fel "gwasanaeth neu ran ddatgysylltiol o wasanaeth, a ddarperir drwy gyfrwng y rhyngwrwyd ac mewn cysylltiad ag Offer Teledu Rhyngwrwyd (ITE), sy'n cynnwys:
- a) cyflwyno'r IPS a gynhwysir yn y gwasanaeth neu adran ddatgysylltiol y gwasanaeth; a
- A1.7 chyfleuster sy'n galluogi'r defnyddiwr i wneud y canlynol: (i) dewis rhwng yr IPS neu'r rhaglenni hynny a ddarperir gan yr IPS hynny neu'r ddau; a (ii) cael mynediad i'r IPS neu'r rhaglen a ddewiswyd neu'r ddau.²⁷
- A1.8 Fel y nodir yn Rheoliad 2 Rheoliadau ITE 2024, mae ITE yn golygu setiau teledu clyfar, blychau pen-set a dyfeisiau ffrydio.²⁸

Gwasanaethau dethol teledu a reoleiddir

- A1.9 Mae gan yr Ysgrifennydd Gwladol y pŵer i ddynodi TSS i gael ei reoleiddio ac felly'n ddarostyngedig i'r rhwymedigaethau statudol a nodir yn y Ddeddf. Gall yr Ysgrifennydd Gwladol wneud rheoliadau sydd yn:
- a) dynodi TSS unigol (y cyfeiriwn ato fel 'dynodiad unigol'); neu
- A1.10 nodi disgrifiad o'r TSS sydd i'w ddynodi (yr ydym yn cyfeirio ato fel 'dynodiad drwy ddisgrifiad').²⁹
- A1.11 Ni chaiff yr Ysgrifennydd Gwladol ddynodi TSS drwy ddynodiad unigol oni bai ei fod yn credu ei fod yn cael ei ddefnyddio gan nifer sylweddol o'r cyhoedd yn y DU.³⁰
- A1.12 Mewn rheoliadau sy'n dynodi drwy ddisgrifiad, caiff yr Ysgrifennydd Gwladol lunio disgrifiad o'r TSS drwy gyfeirio at:
- a) TSS yn cael ei ddefnyddio gan ddim llai na'r nifer o aelodau o'r cyhoedd yn y DU a bennir yn y rheoliadau;
 - b) y dyddiad pan fydd TSS ar gael am y tro cyntaf i aelodau o'r cyhoedd yn y DU; a'r
- A1.13 swyddogaethau y gall TSS eu cyflawni, neu mae'n bosibl iddo allu eu cyflawni.³¹

²⁴ Paragraff 5 Y Siarter Frenhinol ar gyfer Parhad y Gorfforaeth Ddarlledu Brydeinig, Rhagfyr 2016.

²⁵ Adrannau 265(2) a 265(3) o'r Ddeddf. Ar gyfer S4C rhaid i'r rhaglenni hyn yn benodol ddangos arloesedd, arbrofi a chreadigrwydd; mae apelio at chwaeth a diddordebau cymdeithas sy'n amrywiol yn ddiwylliannol yn cynnwys llawer iawn o gynnwys addysgol; a gyda chymeriad unigryw.

²⁶ Paragraff 3(2) Rhan 2 Atodlen 12 i Ddeddf Cyfathrebiadau 2003.

²⁷ Adran 362AE(1) o'r Ddeddf. Caiff yr Ysgrifennydd Gwladol osod rheoliadau i ddiwygio'r diffiniad o "wasanaeth dethol teledu" neu "offer teledu rhyngwrwyd" (adran 362AE(7)).

²⁸ [The Internet Television Equipment Regulations 2024](#) (2024/1056).

²⁹ Adran 362AF(1) o'r Ddeddf.

³⁰ Adran 362AF(2) o'r Ddeddf.

³¹ Adran 362AF(3) o'r Ddeddf.

Adroddiad Ofcom i'r Ysgrifennydd Gwladol

- A1.14 Cyn i'r Ysgrifennydd Gwladol allu gwneud rheoliadau dynodi, rhaid i'r Ysgrifennydd Gwladol fod wedi cael adroddiad gan Ofcom, sy'n cynnwys argymhellion Ofcom ar ymarfer gan yr Ysgrifennydd Gwladol o'u pwerau i wneud rheoliadau i ddynodi'n unigol neu i ddynodi drwy ddisgrifiad.
- A1.15 Caiff Ofcom benderfynu ar ei liwt ei hun i ddarparu adroddiad i'r Ysgrifennydd Gwladol, a gall wneud argymhellion mewn perthynas ag arfer y naill bŵer neu'r llall o, neu'r ddau.³² Fel arall, gall yr Ysgrifennydd Gwladol ofyn am adroddiad gan Ofcom, ac os felly mae'n rhaid i ni ddarparu un.³³ Wrth wneud cais o'r fath, caiff yr Ysgrifennydd Gwladol roi disgrifiad o'r TSS y mae'n bwriadu ei ddynodi i Ofcom a gofyn am gyngor ar y disgrifiad hwnnw.
- A1.16 Os argymhellir dynodiad unigolyn, rhaid i adroddiad Ofcom gynnwys ein hasesiad o'r canlynol:
- a) nifer yr aelodau o'r cyhoedd yn y Deyrnas Unedig sy'n defnyddio'r TSS dan sylw ac a yw'r nifer hynny'n sylweddol;
 - b) y modd y mae'r TSS hwnnw'n cael ei ddefnyddio gan y personau hynny;
 - c) a yw'r TSS hwnnw'n gallu gweithredu fel RTSS wedi'i reoleiddio a'r addasiadau, os o gwbl, sydd eu hangen iddo allu gwneud hynny; ac
- A1.17 unrhyw faterion y mae Ofcom yn credu sy'n debygol o effeithio ar y materion y cyfeirir atynt uchod.³⁴
- A1.18 Os yn argymhell dynodiad drwy ddisgrifiad, rhaid i adroddiad Ofcom gynnwys ein hasesiad o'r canlynol:
- a) pa TSS sy'n debygol o ddod o fewn y disgrifiad o TSS a nodir yn yr adroddiad; ac
- A1.19 unrhyw faterion y mae Ofcom yn credu sy'n berthnasol i'r asesiad hwnnw.³⁵
- A1.20 Mae rôl Ofcom o ran paratoi adroddiadau ar gyfer yr Ysgrifennydd Gwladol wedi'i chyfyngu i argymhellion ar bŵer yr Ysgrifennydd Gwladol i ddynodi TSS. Nid oes pŵer statudol i Ofcom ei hun ddynodi TSS.³⁶
- A1.21 Bydd unrhyw TSS a ddynodir gan reoliadau dynodiad unigol yn dod yn RTSS. Bydd unrhyw TSS sy'n bodloni disgrifiad a nodir mewn rheoliadau dynodi drwy ddisgrifiad yn dod yn RTSS, a rhaid i ddarparwr TSS³⁷ roi hysbysiad i Ofcom os yw'r TSS yn, neu'n dod yn TSS a

³² Adran 362AG(1) o'r Ddeddf.

³³ Adran 362AG(2) a (3) o'r Ddeddf.

³⁴ Adran 362AG(4) o'r Ddeddf.

³⁵ Adran 362AG(5) o'r Ddeddf.

³⁶ Mae'r sefyllfa'n wahanol o ran dynodi IPS, lle mae gan Ofcom y pŵer i ddynodi IPS ei hun (adran 362AA(2) o'r Ddeddf).

³⁷ Yr unig berson sydd i'w drin fel rhywun sy'n darparu TSS yw'r person sydd â rheolaeth gyffredinol dros y ffordd y mae'r gwasanaeth yn cyflwyno'r IPS sydd wedi'u cynnwys yn y gwasanaeth i'w ddefnyddwyr. Mae hyn yn wir ni waeth a yw'r TSS yn defnyddio algorithm i bennu'r amlygrwydd a roddir i ISP neu unrhyw raglenni a ddarperir gan ISP sydd wedi'u cynnwys yn y gwasanaeth (adran 362AE(5) a (6) o'r Ddeddf).

gwmpesir gan y disgrifiad.³⁸ Yn yr un modd, rhaid i unrhyw RTSS roi hysbysiad pan fo o'r farn nad yw mwyach yn cael ei gwmpasu gan yn y disgrifiad a bennir yn y rheoliadau.³⁹

Datganiad Ofcom o Egwyddorion a Dulliau

- A1.22 Rhaid i Ofcom baratoi a chyhoeddi datganiad am yr egwyddorion a'r dulliau y byddwn yn eu defnyddio wrth baratoi adroddiad i'r Ysgrifennydd Gwladol sy'n gwneud argymhellion ynghylch arfer ei bwerau i wneud rheoliadau dynodi.⁴⁰
- A1.23 Cawn ddiwygio neu ddisodli'r datganiad hwnnw a rhaid inni gyhoeddi'r datganiad diwygiedig neu'r datganiad newydd.⁴¹

Effaith dynodiad

- A1.24 Pan fydd IPS a TSS yn cael eu dynodi, rhaid i ddarparwyr y DIPS a'r RTSS hynny gydymffurfio â'r drefn newydd. Darparwr DIPS fydd y darlledwr gwasanaeth cyhoeddus perthnasol, neu'r unigolyn sy'n gysylltiedig â'r darlledwr gwasanaeth cyhoeddus hwnnw.⁴² Darparwr RTSS fydd yr unigolyn sydd â rheolaeth gyffredinol dros y ffordd y mae'r TSS yn cyflwyno'r IPS sydd wedi'i gynnwys yn y gwasanaeth i'w ddefnyddwyr.⁴³
- A1.25 Er mwyn i IPS sy'n cael ei gynnig gan PSB, ar wahân i'r BBC, gael ei ddynodi, rhaid i Ofcom fod yn fodlon ei bod yn briodol i ddynodi'r gwasanaeth. Rhaid i Ofcom hefyd gredu bod y gwasanaeth yn gwneud, neu pe bai'n cael ei ddynodi, yn gallu gwneud cyfraniad sylweddol at gyflawni cylch gwaith gwasanaeth cyhoeddus y sianel darlledu gwasanaeth cyhoeddus; a bod cynnwys y cylch gwaith gwasanaeth cyhoeddus sydd wedi'i ymgorffori yn hawdd i'w ganfod ac yn cael ei hyrwyddo gan yr IPS.⁴⁴
- A1.26 Bydd darparwyr DIPS yn rhwym wrth rwymedigaeth "rhaid cynnig", a bydd darparwyr RTSS yn rhwym wrth rwymedigaeth "rhaid darparu":
- A1.27 Mae'r rhwymedigaeth "rhaid cynnig" yn golygu bod yn rhaid i ddarparwr DIPS gynnig ei DIPS i bob darparwr RTSS.⁴⁵ Rhaid i'r darparwr DIPS wneud ei orau i sicrhau, mewn perthynas â phob RTSS, bod cytundebau'n cael eu gwneud a'u cadw mewn grym i sicrhau bod y gwasanaeth yn cael ei gynnwys yn y RTSS.⁴⁶
- A1.28 Mae'r rhwymedigaeth "rhaid darparu" yn golygu bod yn rhaid i ddarparwr RTSS, mewn perthynas â phob DIPS, ymrwymo i drefniadau gyda darparwr y DIPS er mwyn i'r RTSS

³⁸ Adran 362AH o'r Ddeddf. Mae TSS wedi'i ddynodi ac yn ddarostyngedig i rwymedigaethau statudol RTSS cyn gynted ag y bydd yn bodloni disgrifiad mewn rheoliadau, p'un a yw'r darparwr perthnasol yn rhoi gwybod i Ofcom ai peidio. Byddai methu â hysbysu Ofcom yn torri'r ddyletswydd yn adran 362AH; byddai methu â chydymffurfio â'r rhwymedigaethau statudol yn achos ar wahân o dorri'r dyletswyddau perthnasol.

³⁹ Ar ddechrau'r drefn newydd, bydd Ofcom yn cyhoeddi ac yn cynnal rhestr gyfredol o RTSS (gan gynnwys y darparwyr RTSS). Bydd y rhestrau'n cael eu cyhoeddi ar ran o wefan Ofcom sydd ar gael i'r cyhoedd (adran 362AI y Ddeddf).

⁴⁰ Adran 362AG(9) o'r Ddeddf.

⁴¹ Adran 362AG(10) o'r Ddeddf.

⁴² Adran 362AA(2) o'r Ddeddf.

⁴³ Adran 362AE(5) o'r Ddeddf. Mae adran 362AE(6) o'r Ddeddf yn dweud nad yw'r ffaith bod TSS yn dibynnu i unrhyw raddau ar algorithmau i bennu'r amlygrwydd a roddir i IPS neu unrhyw raglen a ddarperir gan yr IPS yn atal unigolyn rhag cael rheolaeth gyffredinol.

⁴⁴ Adran 362AA(2) - (5) o'r Ddeddf.

⁴⁵ Adran 362AJ(1) o'r Ddeddf. Nid yw adran 362AJ(1) i (3) yn berthnasol i'r BBC.

⁴⁶ Adran 362AJ(2) o'r Ddeddf.

gynnwys y DIPS hwnnw a chadw trefniadau o'r fath mewn grym.⁴⁷ Bydd yn rhaid i ddarparwyr RTSS hefyd sicrhau bod y DIPS a, lle bo'n briodol, cynnwys ar y DIPS sy'n cyfrannu at gyflawni cylch gwaith y PSB yn cael lefel briodol o amlygrwydd ar eu gwasanaethau.⁴⁸ Rhaid i'r gwasanaethau hyn hefyd fod ar gael i'r rheini sydd ag anableddau (yn enwedig y rheini sy'n effeithio ar olwg neu glyw).⁴⁹ Mae'r Ddeddf yn mynnu bod Ofcom yn cyhoeddi cod ymarfer sy'n argymhell y camau y dylai darparwyr RTSS eu cymryd wrth geisio sicrhau bod cyflwyno IPS i'w ddefnyddwyr yn cydymffurfio â'r rhwymedigaethau hygyrchedd hynny.⁵⁰

- A1.29 Mae gan ddarparwyr DIPS a RTSS ddyletswydd i weithredu'n gyson â'r "amcanion cytundeb" wrth negodi'r trefniadau sy'n ofynnol i fodloni gofynion eu rhwymedigaethau "rhaid darparu" a "rhaid cynnig".⁵¹ Amcanion y cytundeb yw: (a) mae DIPS yn cael lefel briodol o amlygrwydd mewn RTSS (sy'n cynnwys unrhyw gynnwys cylch gwaith gwasanaeth cyhoeddus ac unrhyw sianel wedi'i rhestru sydd wedi'i chynnwys yn y DIPS);⁵² (b) nid yw'r trefniadau rhwng y darparwyr yn cael effaith niweidiol ar allu darparwr y gwasanaeth darlledu gwasanaeth cyhoeddus i gyflawni cylch gwaith gwasanaeth cyhoeddus ei sianel; ac (c) nid yw'r trefniadau'n cyfyngu'n anghymesur ar sut y gall darparwr RTSS wneud datblygiadau arloesol yn y ffyrdd y gall defnyddwyr ddewis a chael mynediad at IPS.⁵³ Mae'r Ddeddf yn mynnu bod Ofcom yn paratoi ac yn cyhoeddi canllawiau ynghylch sut gall darparwyr DIPS a darparwyr RTSS weithredu'n gyson ag amcanion y cytundeb.⁵⁴
- A1.30 Mae'r Ddeddf yn rhoi swyddogaeth datrys anghydfod⁵⁵ a phwerau gorfodi i Ofcom.⁵⁶

Dyletswydd twf economaidd

- A1.31 Mae Adran 108 o Ddeddf Dadreoleiddio 2015 yn nodi dyletswydd Ofcom i ystyried pa mor ddymunol yw hyrwyddo twf economaidd wrth arfer ei swyddogaethau rheoleiddio. Er mwyn ystyried hyrwyddo twf economaidd, bydd Ofcom yn arfer ei swyddogaethau rheoleiddio mewn ffordd sy'n sicrhau:
- a) bod camau rheoleiddiol yn cael eu cymryd dim ond pan fydd eu hangen; a
- A1.32 bod unrhyw gamau a gymerir yn gymesur.⁵⁷
- A1.33 Mae canllawiau statudol y llywodraeth ar y ddyletswydd hon yn cydnabod bod ysgogwyr twf economaidd yn cynnwys arloesedd a chystadleuaeth.

Dyletswydd cydraddoldeb y sector cyhoeddus

- A1.34 Mae Adran 149 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 (Deddf 2010) yn gosod dyletswydd ar Ofcom, wrth gyflawni ei swyddogaethau, i roi sylw dyledus i'r angen i ddileu gwahaniaethu,

⁴⁷ Adran 362AK o'r Ddeddf.

⁴⁸ Adran 362AO(1) a (3) o'r Ddeddf.

⁴⁹ Adran 362AO(4) o'r Ddeddf.

⁵⁰ Adran 362AP(1) o'r Ddeddf.

⁵¹ Adrannau 362AJ(3) a 362AK(2) o'r Ddeddf.

⁵² Adran 362AM(2) o'r Ddeddf.

⁵³ Adran 362AM(1) o'r Ddeddf.

⁵⁴ Rhaid i ganllawiau Ofcom hefyd gynnwys sut gall y BBC weithredu'n gyson ag amcanion y cytundeb wrth gyflawni unrhyw un o'i ddyletswyddau o dan Siarter a Chytundeb y BBC, sy'n debyg i'r gofyniad ar ddarparwyr DIPS eraill (yn Adran 362AL(2) o'r Ddeddf) o dan Adran 362AJ(3) o'r Ddeddf.

⁵⁵ Adrannau 362AT i 362AY o'r Ddeddf.

⁵⁶ Adrannau 362AZ i 362Z5 o'r Ddeddf.

⁵⁷ Adran 108(2)(b) Deddf Dadreoleiddio 2015.

aflonyddu, erledigaeth ac ymddygiad gwaharddedig arall sy'n gysylltiedig â'r nodweddion gwarchodedig canlynol: oed; anabledd; ailbennu rhywedd; priodas a phartneriaeth sifil; beichiogrwydd a mamolaeth; hil; crefydd neu gred; rhyw a chyfeiriadedd rhywiol. Mae Deddf 2010 hefyd yn mynnu bod Ofcom yn rhoi sylw dyledus i'r angen i hybu cyfle cyfartal a meithrin cysylltiadau da rhwng pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig penodol a phobl nad ydynt yn gwneud hynny. Mae Adran 75 o Ddeddf Gogledd Iwerddon 1998 (Deddf 1998) hefyd yn gosod dyletswydd ar Ofcom, wrth gyflawni ei swyddogaethau sy'n ymwneud â Gogledd Iwerddon, i roi sylw dyledus i'r angen i hyrwyddo cyfle cyfartal ac i roi sylw i ba mor ddymunol yw hyrwyddo cysylltiadau da ar draws ystod o gategorïau a amlinellir yn Neddf 1998. Mae Cynllun Cydraddoldeb Diwygiedig Gogledd Iwerddon Ofcom yn egluro sut rydym yn cydymffurfio â'n dyletswyddau statudol o dan Ddeddf 1998.

Dyletswydd y Gymraeg

- A1.35 Gwnaeth Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 sefydlu fframwaith cyfreithiol ar gyfer gosod dyletswyddau ar sefydliadau penodol i gydymffurfio â safonau mewn perthynas â'r Gymraeg. Mae'r safonau a roddwyd ar Ofcom wedi cael eu rhestru yn hysbysiad cydymffurfio⁵⁸ Ofcom a ddaeth i rym ar 25 Ionawr 2017.
- A1.36 Mae'r Safonau Lluo Polisi Iaith Gymraeg yn ei gwneud yn ofynnol i Ofcom asesu (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg wrth lunio polisi newydd neu adolygu neu ddiwygio polisi sydd eisoes yn bodoli.

⁵⁸ <https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/about-ofcom/how-ofcom-is-run/nations/wales/hysbysiad-cydymffurfio44-y-swyddfa-gyfathrebiadau-cy.pdf?v=370650>